

חוזר מפמ"ר תיאטרון יסודי וחט"ב תשפ"ג

מנהלי בתי ספר ומורים יקרים,

שלום רב,

דבר המפמ"ר

סדר הדברים / מהטמה גנדי

מאנגלית: דרור גרין

האמונות שלך הופכות למחשבות

המחשבות שלך הופכות למילים

המילים שלך הופכות למעשים

המעשים שלך הופכים להרגלים

ההרגלים שלך הופכים לערכים

הערכים שלך הופכים לייעוד.

כל תחילת שנה היא הזדמנות לברך אתכם. בשנה טובה. להודות על העשייה המשמעותית, הענפה ורבת הפנים שלכם. ולהוקיר את הדרך שלכם. לחבר בין מילים, מעשים ופעולות כדי לזמן לתלמידים. ות חוויית למידה ויצירה משמעותיים.

זו גם הזדמנות להזמין אתכם. לחשיבה משותפת על דרכי הפעולה שלכם. על הכוח והפוטנציאל הקיים ביצירת תיאטרון ועל ההשפעה שלכם. במרחב הבית ספרי והקהילתי. במהלך השנה נשמח להזמין אתכם. למפגשי הדרכה, השתלמויות ויום עיון בנושאים הרלוונטיים לגיבוש דרכי פעולה, לפיתוח יוזמות ופרויקטים הרלוונטיים לכל אחת ואחד מכם. אנחנו מזמינות אתכם. להיות שותפות. ים לקהילת המורים מתוך הבנה כי קיימת חשיבות עצומה בתהליכי חשיבה ועבודה משותפים לכם. המורים והמורות לתיאטרון.

בפתחה של שנת הלימודים תשפ"ג צוות הפיקוח על הוראת התיאטרון, מאחל לכם. שנת לימודים מוצלחת, שנה של בריאות טובה, ימים של התחדשות, הוראה, למידה ויצירה עדכנית, מחדשת, מתחדשת ומרתקת.

שלכם,

אפי וישניצקי לוי, מפמ"ר תיאטרון
וצוות הפיקוח

משרד החינוך
המוזכירות הפדגוגית
אגף א' אמנויות
הפיקוח על הוראת התיאטרון

תוכן עניינים:

תוכן

- 2..... הודעות כלליות של המזכירות הפדגוגית
- 2..... הודעות של אגף א' אמנויות
- 2..... הודעות כלליות הפיקוח על הוראת התיאטרון
- 2..... פיתוח מקצועי

הודעות כלליות של המזכירות הפדגוגית

התחדשות הלמידה במערכת החינוך מתמקדת בשילוב בין ידע, מיומנויות וערכים, במעבר לחיבור בין תחומי דעת ובחיזוק הקשר בין הלמידה לחייהם של הלומדים בהווה ובעתיד.

משרד החינוך, אגף אמנויות והפיקוח על הוראת התיאטרון מבקשים לחזק את דרכי הלמידה המבוססות על ההיבטים הבאים:

א. למידה עצמאית ולמידת עמיתים

למידה עצמאית מתרחשת כאשר התלמידים מתכננים ומנהלים את הלמידה, מגיעים לתוצר ושותפים להערכה. למידה שיתופית מתרחשת כאשר התלמידים מתנסים בלמידה בצוות מתכנן, יוזם ומבצע. תקופת הקורונה אילצה אותנו לכוון את התלמידים ללמידה עצמאית יותר. עלינו לראות בכך הזדמנות חשובה תוך קידום ופיתוח אסטרטגיות המזמנות למידה עצמאית גם אחרי הקורונה. שבעת העקרונות מקדמי הלמידה העצמאית הם: הגברת המוטיבציה; המודעות והכוונה עצמית; ידע והתנסות קודמים; ביצוע הבנה; הקשר רלוונטי ואותנטי; דיאלוג ומשוב.

מתוך המאמר - למידה בצל מגפת הקורונה – הזדמנות לקידום למידה עצמאית.

<https://www.edunow.org.il/article/3975>

ב. למידה מבוססת רעיונות גדולים

רעיונות גדולים מנוסחים לרוב כמשפטי טענה קצרים המשמשים מנוע ללמידה ועיסוק בנושאים שונים. רעיונות גדולים נובעים מלמידת נושא, אך הם משמעותיים גם מעבר לכך, הם רלוונטיים לעולמם של המורה והלומדים, הם מעוררי עניין. בחירה של רעיון גדול על ידי המורה נעשית מתוך חשיבה מעמיקה למה חשוב ללמד וללמוד נושא מסוים? מהי הרלוונטיות של הנושא למורה ולתלמידים? רעיונות גדולים "אורזים" גופי ידע ומיומנויות חשיבה וביצוע. [קישור](#)

[ללמידה סביב רעיון גדול](#)

ג. למידה בינתחומית

למידה המבקשת לחבר בעזרת מיומנויות, בין תחומי דעת שונים, להבין את תרומתן של הדיסציפלינות השונות לכלל הבנה מורכבת. המשמעות של למידה בינתחומית היא שילוב ושזירה של רעיונות ודרכי חשיבה ממספר תחומי דעת שונים במטרה להבין נושא-על (רעיון גדול) המצריך אינטגרציית ידע ממספר תחומים. תחומי הדעת המקיימים ביניהם קשרי גומלין מסייעים להבנה עמוקה יותר את הנלמד, מאפשרים חשיבה גמישה יותר, מדגישים את הרלוונטיות של הנלמד ומגבירים מוטיבציה. ניתן להתייחס ללמידה בינתחומית כאל "השלם הוא גדול יותר מסכום חלקיו".

מתוך המאמר " פעילות למידה בינתחומית במערכת החינוך פעילות למידה בינתחומית במערכת החינוך.

https://meyda.education.gov.il/files/Scientist/pehilut_lemida_beintchumit.pdf

בשדה האמנות אנו עדים לתנופה אינטרדיסציפלינרית - אמנים מכל קשת הגוונים של היצירה מתקבצים ומשתלבים יחד. כמו בעולם המקצועי, כך גם במערכת החינוך, התפיסה המתבקשת היא לזמן לתלמידים חווית למידה עשירה, מעמיקה ורחבה, תוך שכלול מיומנות יצירת ההקשרים בין הנושאים והתחומים השונים.

כאשר התלמידים. ות נחשפים למוסכמות תיאטרון בתקופה מסוימת הם לומדים באותה עת פרק בהיסטוריה, מהפכות לאורך ההיסטוריה השפיעו על עיצוב השפה התיאטרונית ועל דרכי הביטוי של יוצרי התיאטרון. ישנה חשיבות עצומה בשיתופי פעולה עם מורים. ות נוספים בבית הספר על מנת להרחיב ולאפשר למידה והתנסות באופן שמרחיב את גופי הידע ואת המיומנויות הנלמדות.

תכנית גפ"ן

מערכת החינוך הישראלית מטמיעה בשנת הלימודים תשפ"ג את תכנית הגפ"ן – גמישות ניהולית פדגוגית. בית הספר, מקבל מעתה משאבים בסלים שונים לטובת העשייה החינוכית – לימודית ויכול להתאים את הדגשים, הצטיידות בית ספרית ואת התכניות אותן יפעיל, לאוכלוסיית התלמידים והמורים ולקהילה בהם הם פועלים.

מערכת מצפן

בשנת הלימודים תשפ"ג, **תיפתח מערכת מצפן, מערכת חדשה לניהול הפיתוח המקצועי.** המערכת מחוברת למערכות ניהול ידע של המשרד ותאפשר תכנון וניהול תהליכי הפיתוח המקצועי מבוססי נתונים ומותאמים לצרכי בית הספר כארגון ועובד ההוראה כפרט. ההרשמה של כל מורה לתהליכי הפיתוח המקצועי תהיה דרך פורטל עובדי הוראה במרחב פיתוח מקצועי והדרכה. עובדי ההוראה ייכנסו באמצעות הזדהות אחידה, ויוצעו להם. מגוון אפשרויות למידה המותאמות לצרכיהם. בהתאם למקצוע ההוראה, התפקיד והשיוך המוסדי.

שילוב הנושא שינויי האקלים בתהליכי ההוראה

שינויי האקלים כבר גורמים לעליה בתדירות ובעוצמה של אירועי מזג אוויר קיצוניים. על פי דו"ח הפאנל הבין ממשלתי שהתפרסם באוגוסט 2021 ניתן לקבוע באופן חד משמעי ששינויי האקלים הם תוצאה של עליה בריכוז גזי החממה באטמוספירה והיא תוצאה של פעילות אנושית. תלמידים יזדקקו לידע, ערכים ומיומנויות כדי להתמודד עם ההשלכות של שינויי האקלים וכדי לפעול להפחתת הפגיעה במערכות כדור הארץ. לפיכך, **החל משנה"ל תשפ"ג ייכנס תחום שינויי האקלים כתחום חובה מגן עד י"ב, באופן המותאם לגיל כפי שהתפרסם באבני הדרך (ראו קישור).** לימוד הנושא ישולב בתחומי הדעת המגוונים וביחידות מפתח עצמאיות.

מטרת התוכנית היא לפתח ידע ערכים ומיומנויות בתחום שינויי האקלים, תוך כדי חיזוק החוסן הרגשי והחברתי להתמודדות עם ההשלכות של שינויי האקלים ולהניע תלמידים לפעולה ולהובלת שינוי. לשם כך, יורחב הפיתוח המקצועי ויפתחו עשרות השתלמויות במרכזי הפסג"ה ובמוסדות האקדמיים, כולל פתרונות למידה מגוונים לצוותים.

הודעות של אגף א' אמנויות

"אמנויות מעצבות חברה"

תיאטרון במרחב הקהילתי

אגף אמנויות מקדם לימודי אמנויות בדגש על פרויקטים חברתיים בלמידה סמסטריאלית ובחתך רב גילי. **התכנית תיאטרון במרחב הקהילתי** - התכנית בהשראת אקטיביזם חברתי באמנויות, מציעה לחשוף תלמידים לנושאים ולצורות ביטוי עכשוויות.

במרחב הפדגוגי ניתן למצוא אסופת פעילויות כוללת מגוון הסברים והצעות ליוזמות ופרויקטים חברתיים. היחידות נבנו כדי לאפשר הכרות עם רכיבי האירוע התאטרוני, בהקשר רלוונטי, ונבנו בצורת למידה מבוססת פרויקטים **Project Based Learning** [קישור לתכנית באתר](#).

התכנית להתפתחות אישית ומעורבות חברתית בחט"ע, רכזי המעורבות והחינוך החברתי יחד עם המורים והרכזים במגמות התאטרון, יעודדו פעילות במסגרת המחויבות לבגרות בעשייה ויצירה אמנותית כתרומה לקהילה. [מצורף קישור](#) להמלצות לשילוב מגמות התיאטרון במסגרת מעורבות אישית וחברתית.

מיקי בנאי ראשת אגף אמנויות, פרשה לאחרונה והיא השאירה חותם בתפיסות פדגוגיות מגוונות. להלן [קישור למצגת שמיקי בנאי הציגה בנושא רב ממדיות באמנויות](#) כחלק מדברי הפרידה שלה וכחלק

מתפיסה פדגוגית המשותפת לכולנו.

הודעות כלליות של הפיקוח על הוראת התיאטרון

עדכון נתונים

אנו רואים חשיבות רבה בעדכון שוטף של המערכת בפרטים האישיים שלכם ופרטי בית הספר, היישוב והמחוז, כתובת מייל וטלפון, על מנת שנוכל לעדכן אתכם. במהלך השנה בחומרים, להזמין אתכם לכנסים ולמפגשי הדרכה. אנא מלאו את פרטי לימודי התיאטרון בבית ספרכם באמצעות הכניסה [לקישור הבא](#)

מרחב פדגוגי

המרחב הפדגוגי כולל מידע בנושאים שונים הרלוונטיים להוראת התיאטרון. במרחב תוכלו למצוא חומרי הוראה איכותיים, חומרים וכלים דיגיטליים ליצירת תוכן חדש **קישור לריכוז תכנים במרחב הפדגוגי של היסודי**
קישור לריכוז תכנים במרחב הפדגוגי של חטה"ב

קישור לתיק תכניות לימודים תיק תכניות לימודים לעובדי הוראה הוא כלי מקוון חשוב ומשמעותי ללמידה. התיק מציג את כלל תכניות

לימודים בכל תחומי הדעת, בכל שכבות גיל ובכל המגזרים. הוא מאפשר לתכנן את התהליך הלימודי והחינוכי בעילות מרבית תוך כדי יצירת קשרים בין ידע, מיומנויות וערכים. התיק כולל מגוון חומרי למידה, יחידות הוראה, סרטונים וכלי הערכה ומעודד ליזום, ליצור ולגוון את אופני הלמידה תוך כדי שימוש בכלים עכשוויים ברוח הלמידה המשמעותית התיק מהווה חלק ממהלך אסטרטגי לאומי רחב היקף, אשר נועד להתאים את הלמידה לאתגרי המאה ה-21

קישור למערכת השידורים הלאומית

קיימים שיעורים מוקלטים רבים בנושאים שונים בתחום התיאטרון. אלה יכולים לשמש אתכם. בתכנון שיעורים ויחידות הוראה.

אנו מעוניינים להרחיב ולהעשיר את חומרי הלמידה הנמצאים במרחב הפדגוגי
אנו מזמינים אתכם. לשלוח לנו חומרים שתשמחו לשתף בהם את כלל קהילת המורים.

פיתוח מקצועי

קהילת מורים

קהילת מורים למורי יסודי וחס"ב נפגשת ללמידה ושיח עמיתים בהנחיית ימית כהן ושירה ברגר.

מסגרת השעות היא 60 שעות המזכות גמול. [קישור להרשמה](#)

סביבת הכוורת

ב"כוורת" קיימות יחידות א-סינכרוניות בתיאטרון, "הכוורת" היא סביבת לימוד מקוונת וחדשנית, בה התאגדו יחד רוב תחומי הדעת הנלמדים ביסודי, על מנת לייצר למידה א-סינכרונית במנות קטנות (3 או 6 שעות) המאפשרת תהליכי פיתוח מקצועי במספר תחומי דעת באותה שנה. הפלטפורמה נותנת מענה מדויק ודיפרנציאלי לכל מורה להתפתח בתחומי הדעת אותם הוא מלמד. ת. הסביבה מכילה יחידות השתלמות קצרות ופרקטיות הכוללות: ידע, מיומנויות, ערכים, תפיסות הוראה מגוונות וחדשניות, כלים ללמידה מרחוק וללמידה מעורבת ועוד. כל היחידות מוכרות לגמול השתלמות של אופק חדש.

[קישור להרשמה](#)

יום עיון בנושא - המורה לתיאטרון כמחוללת שינוי במרחב הבית ספרי – גיבוש הזהות

המקצועית של המורה לתיאטרון

יתקיים ביום רביעי, כ"ז כסלו, 21 בדצמבר 2022, במכון מופ"ת, רח' שושנה פרסיץ 15, תל אביב

השתלמויות מתוכננות

✓ היבטים חברתיים ואמנותיים בהוראת התיאטרון ביסודי ובחטב

✓ ההיבט העיצובי בתהליכי הוראת התיאטרון

פרטי ההשתלמויות יעודכנו בקרוב

מפגשי הדרכה

במהלך השנה יקיים צוות ההדרכה מפגשי הדרכה במגוון נושאים ותחומים. הצטרפו אלינו למפגשי ההדרכה:

- מפגש הדרכה ראשון בנושא - איך להפוך טקס ומסורת לאירוע תיאטרוני? - מהאישי לבית-ספרי – הכנת טקס כיחידת הוראה יצירתית ורלוונטית לתלמידים/ות, אלמנטים תיאטרליים במסורות ותכנון שנתי סביב רעיונות גדולים. יתקיים ביום שני, 19 בספטמבר 2022, כ"ג באלול תשפ"ב, בשעה 19:30 בזום. מפגש [למורי/ות היסודי](#). קישור למפגש ישלח לפני המפגש

- **מפגש למורי/ות היסודי דוברי/ות ערבית - "كيف نبدأ السنة ونُدعم الحوار في المدرسة"** (איך פותחים שנה ומעצימים את הדיאלוג של המורה בבית הספר?). המפגש כולל היכרות עם צוות ההדרכה, שיח עמיתים, הצגת חומרים ותכניות לימודים. **יתקיים ביום שני, 26 בספטמבר 2022, שעה 19:30 בזום**. קישור למפגש ישלח לפני המפגש
 - **המורה כיוצר/ת בכיתת התיאטרון ובמרחב הבית הספרי והקהילתי**. – מי אני כמורה לתיאטרון? מהם סגנונות ההוראה שלי והערכים המובילים אותי? במפגש נתבונן בתכנון השנתי כהזדמנות להוראה ויצירה המבוססות על החוזקות של המורה, ההתאמה לכיתה וההקשר הבית ספרי והקהילתי.
יתקיים יום רביעי, 21 בספטמבר 2022, כ"ה באלול תשפ"ב, בשעה 19:30 בזום. **מפגש למורי/ות חט"ב**. קישור למפגש ישלח לפני המפגש
- התכנית נתונה לשינויים
- פרטים נוספים בנושאי ההשתלמויות ישלחו בהקדם

צוות ההדרכה

דלית שמיר – גלמן, ימי הדרכה שני ורביעי, טל' 0522224555, dalitsg@gmail.com

אביטל וייס- אקשטיין, ימי הדרכה שני ורביעי, טל' 0527426888, awe.theater@gmail.com

מנאל חאג', יום הדרכה שני, טל' 0548023975, manalhaj38@gmail.com

העתק:

גבי מירי שליסל, יו"ר המזכירות הפדגוגית
מר יובל אוליבסטון, סגן יו"ר המזכירות הפדגוגית
גבי חנה ללוש, מנהלת אגף א' לחינוך על יסודי
מנהלי המחוזות
גבי סיגל ברקאי, מ"מ מנהלת אגף א' אמנויות
מר בועז קולומבוס, מנהל המנהל לחינוך הממלכתי הדתי חמ"ד
גבי שירין נאטור חאפי, מנהלת אגף א' לחינוך במגזר הערבי
גבי איה חיראדין, הממונה על החינוך במגזר הדרוזי והצ'רקסי
ד"ר מוחמד אלהיב, הממונה על החינוך במגזר הבדואי